

Práce sestry v Maltézské pomoci z pohledu Dobrovolníka

Blanka Štěpančíková

Bakalářská práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav ošetřovatelství
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Blanka ŠTĚPANČÍKOVÁ**

Studijní program: **B 5341 Ošetřovatelství**

Studijní obor: **Všeobecná sestra**

Téma práce: **Práce sestry v Maltézké pomoci z pohledu dobrovolníka**

Zásady pro vypracování:

V teoretické části definovat pojem dobrovolnictví, seznámit s historií a činností Maltézké pomoci – obecně prospěšné společnosti, u nás i ve světě. Seznámit s činností sestry v Maltézké pomoci. Vysvětlit organizaci a zaměření nestátních zdravotnických zařízení. V praktické části zjistit informovanost veřejnosti o působnosti Maltézké pomoci v České republice, zjistit zájem o spolupráci občanů s touto společností. S výsledky získaných dat seznámit odbornou veřejnost formou článku.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

MIKULÁŠOVÁ, D. Péče o nemocné. Praha, 2004. s 55. (pro vlastní potřebu maltézské pomoci)

Příručka pro dobrovolníky: (NPIT). Praha: ADRA, 2005. s. 40. ISBN: 80-239-5071-1.

TOŠNER, J., SOZANSKÁ, O. Dobrovolnictví a metodika práce s nimi. Praha: Portál, 2006. s. 152. ISBN: 80-7367-178-6.

WALDSTEIN -- WARTENBERG, B. Maltézský řád dnes. Praha: Civitas, 1995. s. 16.

Maltézská pomoc [online]. 2004 [cit. 2009-11-24]. Dostupný z: www.maltezskapomoc.cz

TRMAČ, Václav. Maltezská pomoc [online]. 2007 [cit. 2009-11-24]. Dostupný: <www.maltezskapomoc-brno.cz>.

Malteser [online]. 2009 [cit. 2009-11-24]. Dostupný: <www.malteser.com>.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Anna Krátká

Ústav ošetrovatelství

Datum zadání bakalářské práce:

4. února 2010

Termín odevzdání bakalářské práce:

4. června 2010

Ve Zlíně dne 4. února 2010

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

Mgr. Jitka Laholová
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 9.4.2010

.....
.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem předkládané bakalářské práce je zjištění rozsahu aktivit a stanovení míry spokojenosti sester se svou činností v Maltézské pomoci. Dále stanovení úrovně povědomí studentů o působení Maltézské pomoci a vzájemné spolupráci.

Teoretická část práce je rozdělena na tři oddíly. První pojednává o Suverénním řádu Maltézských rytířů. Druhý oddíl je zaměřen na historii Maltézské pomoci, její působení ve světě a v České republice. Třetí oddíl popisuje organizaci a úlohu sestry při akcích, které Maltézská pomoc zajišťuje.

Praktická část sleduje spokojenost sester se svou činností v Maltézské pomoci a jejich zapojení v projektech. Dále je zaměřena na zjištění povědomí studentů o činnosti Maltézské pomoci a zájmu o případnou spolupráci s Maltézskou pomocí.

Klíčová slova: Maltézská pomoc, dobrovolnictví, dobrovolník, Suverénní řád maltézských rytířů, nestátní zdravotnické zařízení

ABSTRACT

Aim of this thesis is to determine the scope of activities and determine the degree of satisfaction of nurses through their activities in the Maltese assistance. Furthermore, determining the level of awareness on exposure Maltese assistance and mutual cooperation.

The theoretical part is divided into three sections. The first deals with the sovereign order Knights of Malta. The second section focuses on the history of Maltese aid its operation in the world and the Czech Republic. The third section describes the organization and the role of nurses in action, which ensures Maltese assistance.

The practical part deals with the satisfaction of nurses through their activities in the Maltese assistance. It is aimed at finding students' awareness of Maltese business assistance and interest on a case-tion through cooperation with the Maltese.

Keywords: Maltese assistance, volunteering, volunteer, sovereign order the Knights of Malta, no public health facility

Děkuji Mgr Anně Krátké, za odborné vedení práce a mnoho cenných rad. Děkuji také všem, kteří mi pomohli při vytváření této práce.

OBSAH

ÚVOD.....	8
CÍLE PRÁCE.....	9
I. TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1. HISTORIE ŘÁDU.....	11
1.1 STRUČNÉ DĚJINY ŘÁDU.....	11
1.2 SPIRITUALITA ŘÁDU.....	14
1.3 STRUKTURA A ČLENĚNÍ ŘÁDU.....	15
2. MALTÉZSKÁ POMOC.....	16
2.1 MALTÉZSKÁ POMOC VE SVĚTĚ.....	16
2.2 MALTÉZSKÁ POMOC V ČR.....	18
3. PRÁCE SESTRY V MALTÉZSKÉ POMOCI.....	21
3.1 VYMEZENÍ ČINNOSTÍ.....	21
3.2 DOBROVOLNICTVÍ, DOBROVOLNÍK.....	23
3.3 PRÁCE V TÝMU.....	24
3.4 VYBAVENÍ OŠETŘOVNY.....	25
3.5 KONCEPCE NESTÁTNÍHO ZDRAVOTNICKÉHO ZAŘÍZENÍ MALTÉZSKÉ POMOCI.....	26
II. PRAKTICKÁ ČÁST.....	27
4. METODIKA.....	28
4.1 CÍLE VÝZKUMU A VYMEZENÍ VÝZKUMNÉHO PROBLÉMU.....	28
4.2 TYP VÝZKUMU.....	28
4.3 VÝBĚR RESPONDENTŮ.....	29
4.4 VÝZKUMNÉ METODY.....	30
4.5 DOTAZNÍKY.....	30
5. VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ.....	32
5.1 DOTAZNÍKY PRO SESTRY.....	32
5.2 DOTAZNÍKY PRO STUDENTY.....	41
5.3 DISKUSE.....	50
ZÁVĚR.....	52
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	54
SEZNAM ZKRATEK.....	56
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	57
SEZNAM TABULEK.....	58

SEZNAM PŘÍLOH.....	59

ÚVOD

Maltézskou pomoc o. p. s jako téma bakalářské práce jsem si zvolila záměrně. Již několik let spolupracuji jako dobrovolník s touto organizací a mám s ní velmi dobré zkušenosti. Hlavní činností Maltézské pomoci je pomoc potřebným na území České republiky. Základním cílem Maltézské pomoci je služba trpícím a potřebným v duchu křesťanské lásky k bližnímu.

Cílem předkládané bakalářské práce je zjištění rozsahu aktivit a stanovení míry spokojenosti sester se svou činností v Maltézské pomoci. Dále stanovení úrovně povědomí studentů o působení Maltézské pomoci a vzájemné spolupráci.

Teoretická část práce je rozdělena na tři oddíly. První pojednává o Suverénním řádu Maltézských rytířů. Druhý oddíl je zaměřen na historii Maltézské pomoci, její působení ve světě a v České republice. Třetí oddíl popisuje organizaci a úlohu sestry při akcích, které Maltézská pomoc zajišťuje.

Praktická část sleduje spokojenost sester se svou činností v Maltézské pomoci a jejich zapojení v jednotlivých projektech. Dále je zaměřena na zjištění povědomí studentů o činnosti Maltézské pomoci a zájmu o případnou spolupráci s Maltézskou pomocí.

Při psaní práce jsem využila poznatky z knih týkající se Maltézské pomoci, internetových stránek, praktické zkušenosti ze zdravotnických dozorů, kterých jsem se zúčastnila a také informace od pracovníků Maltézské pomoci.

CÍLE PRÁCE:

1. Zjistit rozsah zapojení sester v projektech Maltéžské pomoci
2. Zjistit spokojenost sester spolupracujících s Maltéžskou pomocí s dobrovolnickou činností
3. Zjistit povědomí studentů zdravotnických oborů o činnosti Maltéžské pomoci
4. Zjistit zájem studentů oborů o spolupráci s Maltéžskou pomocí

TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE ŘÁDU

1.1 Stručné dějiny řádu

Suverénní řád Maltézských rytířů nebo též Johanité má své základy na přelomu 11. a 12. století. Skupina rytířů a kněží se rozhodla sloužit Kristu tím, že bude sloužit chudým a nemocným a bude bránit křesťanství a církvev. Zakladatelem řádu byl mnich Gepard Tanque. Organizace se brzy stala řádem, který se velmi rychle se rozšířila po celé Evropě. Kolem roku 1150 přišli řádoví kněží i do Prahy. Tak byl dán základ pro pozdější vznik velkopřevorství v Čechách a na Moravě, které vzniklo později. V Praze sloužila komenda (označení pro středověké sídlo rytířů¹) jako útulek pro poutníky a pocestné. Později zde zřídili kněží školu, kdežto v novějších komendách ve Strakonících, Mladé Boleslavi a v Brně byly zřízeny jen špitály. (srov. Waldstein-Wartenberg, 1995)

Evropské komendy plnily převážně jeden řádový úkol a to například obranu hranic nebo pečovaly o nemocné, kdežto v Jeruzalémě, sídle představenstva řádu, se plnily úkoly ve všech bodech pomocné činnosti – zajištění pomoci poutníkům, péče o nemocné, bezpečnost poutníků, a také obrana hranic. V roce 1291 dobyly islámské armády opět Svatou zemi a řádoví rytíři byli nuceni přesídlit na Kypr. V roce 1306 opět přesídlili tentokráte na Rhodos, kde založili nezávislý suverénní stát. V průběhu 15. století si dvakrát ubránili Rhodos proti Turkům. V roce 1530 přesídlili řádoví rytíři na ostrov Malta, který jim pro jejich působení přidělil Karel V. Od této doby se mohou nazývat, podle tohoto ostrova, maltézským řádem (Waldstein-Watenberg, 2005).²

V českých a moravských zemích Husova snaha o reformaci vyvolala občanské nepokoje, které se vlekly dlouhá léta. Církvev a kláštery utrpěly těžké ztráty. Kostely a klášterní budovy byly ničeny nejen ohněm, ale byly zabírány katolickým králem ve snaze získat peníze na udržování svého vojska. I Maltézský řád utrpěl těžké ztráty. V některých oblastech ovládal už jenom strakonickou komendu, kam přesídlil velkopřevor z Prahy. V 15. století, kdy v zemi opět začal panovat mír, začala také pomalá obnova řádu. Řád měl velmi

¹) Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Komenda>

²) Dostupné z www.tartaruga.blog.cz

malé finanční prostředky, přesto však dokázal alespoň z části obnovit kostel pražské komendy (srov. Waldstein-Watenberg, 1995)

Těžší situaci než v Čechách a na Moravě prožíval řád ve zbytku Evropy. Celý řádový majetek byl obětován reformaci. Mnoho komend bylo zabaveno vladaři, kteří přestoupili k protestantství, a pro řád tím byly ztraceny. Naproti tomu bailliva branderugská (komenda německých rytířů), která se stala protestantskou, zůstala v řádovém svazku. Vzhledem ke krizi musely katolické země své komendy slučovat nebo prodávat. Bohužel ani tato opatření nestačila, a proto se konventy rozpouštěly. To velmi uškodilo vnitřnímu vývoji řádu. Na zbylých komendách zůstali pouze řádoví rytíři.

Situace se zlepšila až v 18. století, kdy bylo možno také uskutečnit přestavby mnoha řádových kostelů a domů v barokním slohu. Řád se začal více zajímat o umění a vědu. Začali zakládat umělecké sbírky, obrazárny a zdokonalovali se ve školství. V Opavě a Brně byly i nadále spravovány starobince, které byly založené již ve středověku. (Waldstein-Watenberg, 1995)

V roce 1800 zažíval řád největší úpadek ve svých dějinách. Z dvaceti pěti velkopřevorství, která existovala, zůstalo pouze české velkopřevorství. Obnova postupovala velmi pomalu. V roce 1834 přesídlilo představenstvo řádu do Říma. Bohužel ale chyběli rytíři a kněží zavázáni slibem. Řád neměl dostatek majetku, aby je mohl vydržovat. Jen v Praze se udržel kněžský konvent, spravovaný převorem. Místo profesních rytířů (tj. zavázaných slibem) zaujali místa čestní rytíři a magistrální kaplani, kteří převzali úlohu profesních kaplanů. Obě skupiny pracovaly pro řád sice v čestné funkci, ale měly pro tuto činnost jen velmi málo času vzhledem k jejich činnosti v zaměstnání. Díky vlivu čestných rytířů mohly v 19. století vzniknout nové řádové sbory a ve válkách minulého století mohly tak být nasazovány sanitní čety, které pečovaly o nemocné. (Waldstein-Wartenberg, 1995)

I české velkopřevorství razilo nové cesty. Lékař a rytíř Jaromír, svobodný pán Mundy, který pocházel z Moravy, vytvořil jednu stálou sanitní jednotu, která působila nejen v lazaretních vlacích, ale působila také ve všeobecném záchranářství. Dle vlastních plánů dal vyrobit vagony a záchranné přístroje, které byly ve své době vzácné. Za 1. světové války mělo české velkopřevorství v užívání přibližně osm lazaretních vlaků a spravovalo několik vojenských nemocnic. Řád se po staletích opět vrátil do Svaté země. Zde zřídil špitál, který vydržovalo české velkopřevorství (srov. Waldstein – Wartenberg, 1995).

Následky první světové války opět zbrzdily rozvoj řádu. V letech 1945 až 1950 nastalo krátké oživení řádu, které mělo krátké trvání. Řádu byla zakázána činnost. Řád i přes velké překážky dokázal zachovat v zemi svou komunitu. V západním světě se řád mohl svobodně rozvíjet a brzy se rozšířil po celé Evropě, Severní a Jižní Americe, i v Austrálii. Pomocné služby řádu se rozvíjely v duchu myšlenky Jaromíra Mundyho. Řád si získal rychlé mezinárodní uznání, proto s ním stále více států navazovalo diplomatickou činnost. Nezištná pomoc, poskytovaná bez ohledu na národnost a náboženské vyznání lidem trpícím nouzí způsobila, že neustále docházely žádosti o pomoc, které se řád snažil uspokojovat (Waldstein-Wartenberg, 1995)

1.2 Spiritualita řádu

Řád založili rytíři, kněží a s velkou pravděpodobností také ženy. Skupina mladých lidí chtěla sloužit svým bližním, ale nezávisle na světské moci. Podřídili se papežovi a tím dosáhli plné nezávislosti na světské moci. To znamená, že Suverénní řád Maltézských rytířů je podřízen pouze papežovi, získal nezávislost nejen na kněžích a biskupech ale také na světské moci.³ Tím byl položen základ svrchovanosti řádu, která je i dnes pilně střežena. Podle slov II. Vatikánského koncilu by se měli všechny náboženské řády snažit plnit cíle stanovené jejich zakladateli pomocí dobových prostředků. I maltézský řád má své úkoly, které by se měl snažit plnit. Jejich původní úkoly jsou platné i dnes a lze je plnit moderními prostředky. Vždy budou existovat nemocní lidé, ale také nepřátelé křesťanství, kteří budou bránit křesťanům v jejich činnosti (srov. W-W, 1995).

Základním zákonem maltézského řádu je příkaz evangelia: Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nejmenších bratří, mně jste učinili. Další řádové ustanovení navazující na tento příkaz je: Služba ubohým a nemocným jako služebníci svého Pána. Řád nemůže pomáhat všem lidem, vzhledem k omezeným prostředkům i možnostem. Již jeho zakladatelé se potýkali s těmito problémy, a proto přijali do své řádové řehole i následující větu: Přání nemocných vykonajte podle možností domu. Z toho vyplývá, že neuskutečnitelná přání nemocného lze odmítnout. Další ustanovení, které řád přijal za své, je to že má vyvíjet a konat svou činnost pomocí nejmodernějších zdravotnických přístrojů a nejlépe vyškolenými pracovníky. (W-W, 1995)

Za patrona maltézského řádu je považován Jan Křtitel.⁴

³ Dostupný z: <http://www.ceskatelevize.cz/program/10213629490-28.04.2009-03:20-2-zasveceni.html?online=1>

⁴ Dostupný z: Johanité v Johanité v Čechách 1.: Vznik rytířského a špitálního řádu sv. Jana Jeruzalémského a jeho původní poslání

1.3 Struktura a členění řádu

V čele řádu stojí velmistr, kterého volí Velká státní rada složená ze tří řádových tříd. Velmistr vykonává svou činnost doživotně. Po boku velmistra stojí řádové představenstvo, které se skládá z osmi osob. Rozlišujeme tři třídy řádových členů. První třídu tvoří profesní rytíři a kaplani skládající po absolvování noviciátu (trvá jeden rok) slib čistoty, poslušnosti a chudoby. Druhou třídu tvoří obedienní rytíři (obedience = poslušnost)⁵, kteří se zavazují slibem ke vzornému křesťanskému způsobu života a k plnění řádových činností. Do třetí třídy patří všichni řádoví členové bez slibů. Mezi řádové členy mohou patřit i ženy.

Současný velkopřevor v ČR se jmenuje Fra Karel Paar.

Ve světě rozlišujeme tři kategorie organizovanosti a to: velkopřevorství, podpřevorství a asociace - ty se nachází především v Africe a Jižní Americe.⁶

http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/prameny_proudy/_zprava/308533http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/prameny_proudy/_zprava/308533

⁵)Dostupný z: <http://www.ceskatelevize.cz/program/10213629490-28.04.2009-03:20-2-zasveceni.html?online=1>

⁶)Dostupný z: <http://www.ceskatelevize.cz/program/10213629490-28.04.2009-03:20-2-zasveceni.html?online=1>

2 MALTÉZSKÁ POMOC VE SVĚTĚ A V ČESKÉ REPUBLICE

2.1 Maltézská pomoc ve světě

Maltézská pomoc je celosvětově známá organizace panovníka Řádu Malta pro humanitární pomoc. Organizace má více než 50 let zkušeností v humanitární pomoci a pokrývá zhruba 200 projektů v 20 zemích Afriky, Asie a Ameriky. V současné době má 20 národních asociací a převorství Řádu Malta.

Poskytuje podporu ve všech částech světa bez rozdílu náboženství, rasy či politického přesvědčení. Křesťanské hodnoty a humanitární principy nestrannosti a nezávislosti, jsou základem její práce. Jejím posláním je nejen poskytnout pomoc v nouzi, ale také v provádění opatření na obnovu a propojení mezi pomocí v nouzi a udržitelným rozvojem. Maltézská pomoc vytváří a podporuje základní služby, zdravotní péči a snaží se omezit nemocnost a chudobu.

Organizace se zavazuje k zajištění vysoké kvality pomoci a k dodržování mezinárodních dohod a norem, jako je "projekt Sphere" a "Kodex chování". Odpovědnost a dostupnost jsou priority této organizace.⁷

Posláním Maltézské pomoci je:

- poskytnout pomoc při velké mimořádné události ve světě a provést obnovu a rekonstrukci se zaměřením na komunitu;
- vytvořit a podporovat základní služby, zdravotní péči a přispět k lepšímu zdraví tím, že poskytuje výživu v souvisejících programech;
- přispět k lepšímu zdraví a důstojným životním podmínkám, zajistit přístup pitné vody, kanalizaci a hygienu;

⁷) Dostupný z www.orderofmalta.org

- snaha pomoci najít práci a sociální programy, které zajistí přístup lidí k zajištění příjmů a snížení jejich nemocnosti a chudoby;
- vytvořit a podporovat aktivity připravenosti na katastrofy, a to zejména na místní úrovni.

2.2 Maltézská pomoc v ČR

Maltézská pomoc o. p. s. (obecně prospěšná společnost), byla založena 9. 5. 2002 Suverénním řádem Maltézských rytířů - Českým velkopřevorstvím jako jediným zakladatelem. Jako charitativní a humanitární organizace katolického Suverénního řádu Maltézských rytířů zakládá svou činnost na nepřetržitě 900leté tradici pomoci trpícím. Hlavní činností Maltézské pomoci, o.p.s. je pomoc potřebným na území České republiky. Poslání Maltézské pomoci je vyjádřeno řádovým mottem: „Tuitio fidei et obsequium pauperum“ (Obrana víry a pomoc potřebným).

Maltézská pomoc, je nedílnou součástí je nejstarší charitativní organizace na světě a v rámci moderních humanitárních aktivit Řádu, působících ve více než 110 zemích celého světa – od Severní Ameriky přes Střední Východ po Austrálii.

Základním cílem Maltézské pomoci je služba trpícím a potřebným v duchu křesťanské lásky k bližnímu. Výsledkem její činnosti je pomoc osobám v začlenění se do života společnosti v rámci fyzických i psychických možností konkrétního jedince. Chce předcházet omezování sociální izolace svých klientů. Služby poskytuje v prostředí, které je klientovi blízké a není pro něj nepříjemné. Součástí jejich služeb je rovněž asistenční služba. Všechny služby jsou poskytovány na území České republiky.

Maltézská pomoc pečuje také o mládež, nemocné, zraněné, vozíčkáře, děti z dětských domovů, opuštěné staré lidi, vězně, chudé rodiny, lidi starající se o příbuzné postižené Alzheimerovou chorobou, děti s kombinovaným postižením, poutníky s postižením, lidi postižené přírodními katastrofami a další potřebné.

Maltézská pomoc má 10 center: Praha, Brno, Olomouc, Mělník, Hradec Králové, Uherské Hradiště, Otrokovice, Karlovy Vary, Kralupy nad Vltavou a Česká Lípa. Aktivně v ní působí 250 členů a to: zaměstnanců, stálých smluvních dobrovolníků a externích spolupracovníků.⁸

⁸) Dostupný z www.maltezskapomoc.cz

Maltéžská pomoc, o. p. s. také spolupracuje se svou partnerskou organizací, Českou maltéžskou pomocí z Českých Budějovic na zajištění provozu projektu "Doprava dětí s postižením do škol".

Projekty Maltéžské pomoci:

a) *Sociální služby* - významnou aktivitou je zajišťování zdravotní asistence (doprovodu) tělesně a mentálně postiženým spoluobčanům na různých, zejména církevních akcích. Součástí našich aktivit je i lektorská a vzdělávací činnost v oblasti první pomoci. Vědomi si společenské potřeby této služby je naší snahou, alespoň částečně pomoci zaplnit bílá místa v rozsahu a kvalitě znalostí laické první pomoci mezi občany a přispět tak ke zlepšení dlouhodobě neuspokojivé situace v této oblasti.

b) *Humanitární projekty* - projekt sdružuje lidi z řad odborné a laické veřejnosti se zájmem o zdravotní a humanitární činnost, kterou vykonávají ve svém volném čase, bez nároku na finanční odměnu. Je zde možné zapojit se i do zahraničních misí. Příkladem zde může být nedávná událost na Haity. Řád byl schopen sestavit a odeslat mezinárodním lékařům, zdravotním sester, zdravotníkům proškolených kurzem a zkušených nouzových odborníků.

c) *Nestátní zdravotnické zařízení* - projekt nestátního zdravotnického zařízení má

celostátní působnost, je založen na bázi dobrovolnictví a v současné podobě funguje na základě registrace od roku 2004. Aktivně podporujeme a rozvíjíme zájem dobrovolných zdravotníků v nezištné pomoci potřebným a prostřednictvím níže popsaných aktivit, tak pokračujeme v naplňování špitálního poslání Řádu. Základní činností v rámci projektu vykonávanou na základě přidělené registrace, je poskytování lékařské a předlékařské první pomoci při hromadných akcích, tak zvaných zdravotních dozorech. Úkolem a cílem je odborně, kvalifikovaně poskytovat účastníkům akcí zdravotní ošetření v místě konání. Mezi pravidelně zajišťované akce patří např. Open Air Music Festival Trutnov, rockový festival v Třinci a Spáleném Poříčí, Mezinárodní letecký den Cíaf v Brně, mělnické Vinobraní, Národní svatováclavská pouť ve Staré Boleslavi, Dny dobré vůle na Velehradě a mnoho dalších sportovních, kulturních a církevních akcí regionálního charakteru.

d) *Pouť do Lurd* – zvláštní projekt Maltéžské pomoci, je pouť Suverénního řádu Maltéžských rytířů, jeho členů a dobrovolníků s nemocnými na posvátné místo Lurdy. Součástí této pouti je i složení slibu maltéžských dobrovolníků do rukou velmistra a udílení medailí.

3 PRÁCE SESTRY V MALTÉZSKÉ POMOCI

3.1 Vymezení činností

S Maltézskou pomocí spolupracuje mnoho dobrovolníků s různou odborností. Jsou začleněni do projektů, které Maltézká pomoc zajišťuje. Jedním z těchto projektů je i Nestátní zdravotnické zařízení, ve kterém působí také mnoho odborníků z oboru zdravotnictví, jako jsou lékaři a sestry, ale také jsou zde zdravotníci proškolení kurzem. Tito dobrovolníci zajišťují chod zdravotních dozorů, které spadají pod projekt Nestátního zdravotnického zařízení. Zdravotních dozorů je několik, je možné si je rozdělit z hlediska pořadatele a to na církevní a komerční. Dle rozsahu dozoru a práce se odvíjí složení týmu. Mezi komerční dozory patří hudební festivaly. Vyjma Slavností vín jsou tyto dozory vícedenní a je zde třeba těchto členů:

- Manažer projektu Nestátní zdravotnické zařízení – zajišťuje a domlouvá zdravotní dozory, vede projekt a získává nové dobrovolníky pro zajištění tohoto projektu. Je za tuto práci placený.
- Členové technického týmu (mohou mít také kurz první pomoci) – podílejí se na zdravotních dozorech tím, že vedou stavění stanů, zajišťují elektřinu, zajišťují dostatek pitné vody, nákupy a mnoho dalších činností
- Dobrovolníci proškolení kurzem
- Všeobecné sestry
- Zdravotničtí záchranáři
- Lékaři

Církevní dozory zahrnují různá setkání mládeže, sportovní a kulturní akce. Mimo Dnů dobré vůle jsou tyto dozory jednodenní, a proto jsou zde přítomni tyto členové:

- Dobrovolníci proškolení kurzem
- Všeobecné sestry nebo zdravotničtí záchranáři
- Lékaři
- Vedoucí týmu – jeden z výše uvedených dobrovolníků.

Pro správné zajištění zdravotního dozoru je třeba znát rozsah svých činností. Činnost lékařům vymezuje zákon číslo 95/2004 Sb. Pro sestry platí vyhláška číslo 424/2004 Sb. Sestra má tyto úkoly:

- Odpovídá za úpravu prostředí
- Dodržuje zásady hygienicko-epidemiologického péče a bariérový přístup
- Pečuje o pomůcky
- Vede záznamy o ošetření
- Vyhodnocuje projevy zranění a onemocnění
- Zaznamenává fyziologické funkce
- Získává informace
- Pracuje v terénu – provádí pravidelný monitoring okolí
- Pečuje o nemocného

Pod vedením sestry pak pracují zdravotníci proškolení kurzem.

3.2 Dobrovolnictví, dobrovolník

Dobrovolnictví se odvíjí od práce církevních charitativních organizací. Je to svobodně zvolená činnost, která je vykonávána ve prospěch druhých. Tato činnost je vykonávána bez nároku na odměnu. Mnoho lidí v této činnosti hledá seberealizaci, kde by mohli využít své schopnosti. Mají potřebu pomoci druhým ať již přímo či nepřímo.⁹ Dobrovolnictví v České republice není definován v žádném právním dokumentu. Změnu v této oblasti mohou přinést nově vznikající dobrovolnická centra a organizace zabývající se dobrovolnictvím (Tošner, J., Sozanská, O., 2006, s 31)

Dobrovolník je člověk, který své schopnosti, dovednosti a energii věnuje činnosti, která je časově i obsahově vymezena. Tento člověk poskytuje svůj čas, dovednosti a vědomosti bez nároku na finanční odměnu. Získává také nové zkušenosti a mnohdy i přátele. Dobrovolník má vyvinutý cit pro potřeby okolí. Je to člověk, který může změnit věci, se kterými není spokojený, pokud je jeho přesvědčení dostatečně pevné.¹⁰ Mnohdy je dobrovolníkovi odměnou úsměv a prosté slovo díky od člověka, kterému mohl pomoci. Často se mu dostává dobrého pocitu z pomoci druhému.

„Svobodně a dobrovolně zvolená aktivita a pomoc jsou tím, co činí z dobrovolníka nositele procesu změn ve společnosti. Jeho tvořivá energie je silou, která pomáhá hledat a otvírat zdroje a možnosti nových řešení. Tím se stává mostem v procesu mezi státem, komerčním sektorem a sektorem neziskových organizací.“ (Tošner, J., Sozanská, O., 2006, s 36)

⁹) dostupné z www.dobrovolnik.cz

¹⁰) dostupné z www.dobrovolnik.cz

3.3 Práce v týmu

Tým je skupina lidí, která se zavázala, že bude harmonicky spolupracovat. Je to tedy skupina lidí, která má úzký vztah mezi sebou navzájem, aby dosáhli svých cílů. Každý tým má hlavní cíl, který znají všichni členové, souhlasí s ním a mají snahu jej uskutečnit. Pomocí schopností a možností každého člena, které se spojí, mohou vést k jednomu vytyčenému cíli.¹¹

V poskytování zdravotních dozorů je třeba, aby tým působil profesionálně a v lidech budil důvěru. Je třeba si:

- Rozdělit funkce
- Vytvořit funkční týmy
- Vytvořit časový plán
- Stanovit si cíl

Pro vícedenní zdravotní dozory je třeba vytvořit, alespoň tři funkční týmy, které zajistí nepřetržitý zdravotní dozor. Zajištění nepřetržitého monitorování a ošetřování na zdravotním dozoru, který zajišťuje Maltézká pomoc, je cíl. Dva týmy se střídají na ošetřovně a třetí tým má funkci pohotovostní. Tento tým připravený zasáhnout na výzvu pořadatele nebo člena ochranné služby.

¹¹ Definice týmu, dostupný z: http://www.cemac.cz/download/cem_down1.pdf

3.4 Vybavení ošetrovny

Ošetrovna se rozkládá v jednom ze stanů, které se rozkládají na větších a vícedenních zdravotních dozorech. Je zde veškeré vybavení, se kterým lékař, sestra a zdravotníci proškolení kurzem pracují po dobu trvání zdravotního dozoru. Ošetrovnu by měla sestavovat sestra, která má s podobnými dozory a sestavováním již zkušenosti.

Základem ošetrovny jsou lehátka. Lehátka jsou zde tři pro uložení pacientů, kteří potřebují akutní ošetření. K delšímu monitorování jsou zde další dvě lůžka. Pokud je třeba, je možno využít i více lůžek, která jsou připravená v druhém stanu. Dalším velmi důležitým vybavením na základně je pracovní stůl. Nad pracovním stolem je možno nalézt kontakty na všechny dobrovolníky, kteří v danou chvíli účastní zdravotního dozoru. Na pracovním stole se nachází obvazový materiál sterilní i nesterilní. Mezi sterilní materiál patří sterilní obinadla, tlakové obvazy, sterilní stripy, slouží k ošetření menších tržných ran, sterilní mulové čtverce různé velikosti a jednorázové náplasti s polštářkem. Mezi nesterilní materiál patří nesterilní obinadla, elastická obinadla, mulová obinadla, jednorázové rukavice, které jsou pro práci v terénu důležité. Dále zde nalezneme medikamenty k perorálnímu podání, medikamenty k rektálnímu podání – čípky, masti a nejrůznější druhy desinfekčních prostředků (například k desinfekci kůže, k desinfekci materiálu). Nacházejí se zde také pomůcky k zajištění žilní linky, pomůcky k měření krevního tlaku. Součástí ošetrovny jsou i záznamy o ošetření, které je nutné vyplnit při každém ošetření. Záznamy se vypisují ve dvojí provedení, v případě odeslání nemocného do nemocnice (Obr. č. 1 a č. 2). Nalézají se zde pomůcky k ošetření poranění a bedny se zásobním materiálem. Měli bychom pamatovat také na odpadové nádoby, které jsou rozděleny dle účelu – nádoby na použité jehly a ostrý materiál, biologický odpad a komunální odpad. Dalším důležitým vybavením jsou batohy první pomoci, které slouží pro zdravotníky v terénu. Nejdůležitějším batohem je velký výběhový batoh, který obsahuje veškerý materiál pro první pomoc, jsou zde základní léky k intravenóznímu a intramuskulárnímu podání, krční límec, kyslíková láhev, pomůcky k intubaci a ambuvak. Pro lékaře je zde připraven lékařský kufr, ve kterém se nachází velká řada léků k intravenóznímu a intramuskulárnímu podání, léky k perorálnímu podání, masti, inhalační spreje a také obvazový materiál a krycí materiál. K vybavení, které není vždy součástí patří dále EKG přístroj, defibrilátor a scoop rám, což jsou nosítka, která slouží k přenosu nemocného. Na každém zdravotním dozoru je vždy přítomný sanitní vůz, který

slouží k přepravě nemocného a také pohotovostním týmu, k přepravě na místo určení první pomoci.

3.5 Koncepce Nestátního zdravotnického zařízení Maltézské pomoci

Pro dokreslení působení Maltézské pomoci zde uvádím koncepci nestátního zdravotnického zařízení. Koncepce by měla být pro nestátní zdravotnické zařízení určitým návodem a doporučením, kam směřovat činnost nestátního zdravotnického zařízení. Koncepce, ze které zde čerpám je z roku 2006. V současnosti je v plánu aktualizace koncepce.

Nestátní zdravotnické zařízení (dále jen NZZ) má svou největší základnu v Praze. Zde se nachází ředitelství a hlavní sestra maltézské pomoci. NZZ až do tohoto roku fungovalo také v některých centrech po České republice. Od 1.1.2010 se působnost přesunula převážně do Brna, v ostatních centrech funguje NZZ pouze okrajově. Každé centrum má vedoucího. V brněnském centru se na chodu podílí také zástupce vedoucího a vedoucí sestra. Všichni zde pracují dobrovolně a vše je ošetřeno dobrovolnickou smlouvou, která obsahuje také kodex dobrovolníka a mlčenlivost. (Příloha PI)

Nestátní zdravotnické zařízení Maltézská Pomoc (NZZ MP) vykonává svou činnost na základě rozhodnutí o registraci NZZ ze dne 1. 3. 2004. Na základě této registrace jsme oprávněni poskytovat lékařskou a předlékařskou první pomoc s modifikací na mobilní zajištění hromadných akcí vytvořením stacionárního zázemí v místě konání. To znamená, že Maltézská pomoc zajišťuje zdravotní dozory na různých církevních, sportovních a kulturních akcích po celé ČR. (Z koncepce NZZ 2006)

Projekt NZZ má možnost oslovit širokou skupinu klientů a to zejména: komerční subjekty – pořadatele kulturních, sportovních a církevních akcí, firmy, příspěvkové a rozpočtové organizace – školy, státní instituce, úřady, veřejnost – dospělé osoby, mládež, děti.

Maltézská pomoc nabízí tyto služby: zdravotní dozory, kurzy první pomoci a prodej drobných předmětů. K dalšímu působení NZZ bude třeba sepsat novou koncepci a aktivně se zapojovat do veřejného dění.

I. PRAKTICKÁ ČÁST

4 METODIKA

V praktické části této práce jsem si stanovila dvě výzkumné oblasti, obě jsou zaměřeny na práci sestry v Maltéžské pomoci. První výzkumnou oblastí jsou sestry, které se zapojují do projektů v Maltéžské pomoci a jejich spokojenost s dobrovolnickou činností. Druhou výzkumnou oblastí jsou studenti zdravotnických oborů. Zde se zaměřuji na zjištění povědomí studentů o Maltéžské pomoci a na případnou spolupráci s touto organizací.

4.1 Cíle výzkumu a vymezení výzkumného problému.

U výzkumu, který jsem uskutečňovala mezi sestrami, jsem si stanovila také dva cíle. První výzkumný cíl zní: *zjistit rozsah aktivit sester, pracujících v maltéžské pomoci*. Druhý výzkumný cíl zní: *Zjistit spokojenost sester pracujících v Maltéžské pomoci s dobrovolnickou činností*.

U výzkumu, který jsem uskutečňovala mezi studenty, jsem si stanovila dva cíle. První výzkumný cíl zní: *Zjistit povědomí studentů zdravotnických oborů o činnosti Maltéžské pomoci*. Druhý výzkumný cíl: *Zjistit zájem studentů zdravotnických oborů o spolupráci s Maltéžskou pomoci*. Předpokládám, že výsledek prvního cíle bude spíše v negativní.

4.2 Typ výzkumu

U obou dotazníkových šetření jsem si zvolila kvantitativní i kvalitativní výzkum. Kvantitativní výzkum je metodou standardizovaného postupu, který má za úkol, měřit v jaké intenzitě se vyskytuje daný problém. Kvalitativní výzkum je metoda, která posuzuje názor a interpretaci jednotlivce (Farkašová, D. a kol., 2006). Ve výzkumu mezi sestrami jsem zjišťovala rozsah aktivit sester spolupracujících s Maltéžskou pomocí a spokojenost sester s jejich dobrovolnickou činností. Ve výzkumu mezi studenty jsem zjišťovala povědomí studentů o činnosti Maltéžské pomoci a případné spolupráci s Maltéžskou pomocí.

4.3 Výběr respondentů

Zvolila jsem si dvě skupiny respondentů. Kritériem pro první skupinu respondentů tvořilo vzdělání v oboru všeobecná sestra a zdravotnický záchranář. Tato skupina respondentů se zapojovala do projektů maltézske pomoci. Respondentů bylo 40, což je počet všech zdravotníků spolupracujících s maltézske pomoci.

Kritériem pro druhou výzkumnou skupinu respondentů bylo studium zdravotnického oboru uskutečňované na vyšší nebo vysoké škole v Brně. Celkový počet respondentů byl 130 z toho 22 mužů a 108 žen. Pro přehlednost uvádím v tabulce rozdělení respondentů dle pohlaví a studijního oboru.

Pohlaví/studijní obor	Zdravotnický záchranář	VOŠZ	VŠ – Bc stupeň	VŠ – Mgr stupeň	Všeobecné lékařství	Celkem
Ženy	9	74	13	4	8	108
Muži	19	0	1	1	1	22
Celkem	28	74	14	5	9	130

Tab.1 Respondenti z řad studentů dle pohlaví a studijních oborů

4.4 Výzkumné metody

Pro obě skupiny respondentů tohoto výzkum jsem si zvolila metodu dotazníku.

Dotazník je jednoduchá metoda rozhovoru, kterou můžeme zjistit názor většího počtu respondentů. Informace získáváme pomocí subjektivních odpovědí respondentů (Farkašová, D. a kol., 2006). Srozumitelnost dotazníků jsem si ověřila formou předvýzkumu.

Dotazník pro studenty (příloha P2) jsem poté v tištěné formě rozdala na Vyšší odborné zdravotnické škole v Brně a elektronickou poštou studentům různých zdravotnických oborů. Dotazníky pro sestry (příloha P3) jsem rozeslala pouze v elektronické podobě.

4.5 Dotazníky

Dotazníky pro obě skupiny respondentů jsou anonymní. Oba dotazníky obsahují otázky uzavřené, polootevřené a otevřené.

Dotazník pro sestry obsahoval 18 otázek. Čas potřebný k vyplnění nepřesahoval 10 minut. Těchto dotazníků jsem odeslala elektronickou poštou 40. Vrátilo se mi pouze 25 dotazníků

- otevřené otázky: 5, 8, 17, 18
- polootevřené otázky: 4, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16
- uzavřené otázky: 1, 2, 3, 7, 13

Dotazník je rozdělen na několik částí:

- demografické údaje: 1, 2, 3, 4 a 9
- otázky týkající činnosti v Maltézske pomoci: 7, 10, 12 a 13
- otázky týkající spokojenosti s Maltézskou pomoci: 8, 11, 14, 15 a 16
- otázky doplňující: 5, 6, 17 a 18

Dotazník pro studenty obsahuje 13 otázek, čas potřebný k vyplnění byl asi 10 minut. Těchto dotazníků jsem rozdala 130. Všechny dotazníky se mi vrátily zpět.

- Otevřené otázky: 3, 13
- Polootevřené otázky: 4, 5, 7, 9, 10, 11
- Uzavřené otázky: 1, 2, 6, 8, 12

Rozdělení otázek dle účelu:

- demografické údaje: pohlaví a studní obor – otázky 1 a 2
- otázky týkající se činnosti Maltézske pomoci: 4, 5, 7 a 12
- otázky týkající se případné spolupráce s Maltézkou pomoci: 6, 8, 9 a 13
- znalostní otázky: 3, 10 a 11

Způsob zpracování dat

Data získaná dotazníkovým šetřením jsem vyhodnocovala pomocí tabulek četností s procenty. Odpovědi jsem si rozdělila, spočítala a následně vpisovala do tabulek. Otevřené otázky jsem sečetla a rozdělila do několika kategorií a pomocí četností vypočítala. Následně jsem k tomu pro přehlednost dopočítala procenta.

Absolutní četnost vyjadřuje počet respondentů, kteří odpověděli na danou otázku. Relativní četnost je převedení počtu respondentů na procentuální hodnotu.

5 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

5.1 Dotazníky pro sestry

Dotazníků pro sestry jsem rozeslala 40. Dotazníků se mi vrátilo pouze 25 z toho muži byly 4 a žen bylo 21.

Dotazníky jsem rozeslala elektronickou poštou sestrám, které různě dlouhou dobu spolupracují s Maltézskou pomocí.

Cíle k této části výzkumu jsem si stanovila dva.

První výzkumný cíl zní: *Zjistit rozsah aktivit sester spolupracujících s Maltézskou pomocí.* K tomuto cíli se vztahují otázky číslo: 7, 10, 13 a 14.

Otázka číslo 7:

V jakém projektu jste v Maltézské pomoci zapojen/a?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Sociální služby	2	8,00 %
Humanitní služby	2	8,00 %
Nestátní zdravotnické zařízení	21	84,00 %
Celkem	25	100,00 %

Tab.2: „V jakém projektu jste v Maltézské pomoci zapojen/a?“

Z průzkumu vyplývá, že sestry, které spolupracují s Maltézskou pomocí, se zapojují v 84,00 % do projektu nestátního zdravotnického zařízení. V projektech sociální služby působí 8,00 % sester, v projektu humanitní služby působí rovněž 8,00 %.

Otázka číslo 10:

„Účastníte se v Maltézké pomoci i jiných aktivit? Pokud odpovíte ano, napište jakých aktivit se účastníte.“

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	7	28,00 %
Ne	18	72,00 %
Celkem	25	100,00 %

Tab.3: „Účastníte se v Maltézké pomoci i jiných aktivit? Pokud odpovíte Ano, napište jakých aktivit se účastníte.“

Z celkového počtu dotazovaných se jiných projektů v Maltézké pomoci účastní pouze 28,00 % sester. Většina 72,00 % sester působí pouze v jednom projektu, který zajišťuje Maltézká pomoc.

Otázka číslo 13:

„Pracujete v týmu?“

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	22	88,00 %
Ne	3	12,00 %
Celkem	25	100,00 %

Tab. 4: „Pracujete v týmu?“

Z daných odpovědí na tuto otázku je zřejmé, že většina sester 88,00 % působí (pracuje) v týmu. Sestry, které na tuto otázku odpověděly Ne, což činí 12,00 %, působí v sociálních službách.

Otázka číslo 14:

„Jaké profese jsou zastoupeny ve vašem týmu? (vypište)“

V této otázce odpovědělo 88,00 % sester, že pracují ve standardním týmu. Tento tým se skládá z: lékaře, sestry, zdravotnického záchranáře a zdravotníka s kurzem první pomoci. Pouze 12,00 % sester uvedlo, že nepracuje výhradně v týmu. Tyto sestry nejsou zapojeny nestátním zdravotnickém zařízení

Druhý výzkumný cíl zní: „Zjistit spokojenost sester pracujících v Maltéžské pomoci s dobrovolnickou činností.“ K tomuto cíli s vztahují otázky číslo 8, 12, 15, 16 a 17.

Otázka číslo 8:

„Jak se vám spolupracuje s Maltéžskou pomocí?“

V této otázce považuje 88,00 % sester spolupráci s Maltéžskou pomocí za velmi dobrou nebo dobrou. Jen 12,00 % sester uvedlo, že se jim spolupracovalo s Maltéžskou pomocí dobře do března roku 2009. Od této doby považují spolupráci s Maltéžskou pomocí za nevyhovující.

Otázka číslo12:

„Jste s vaší činností spokojená?“

	Absolutní četnost	Relativní četost
Ano	21	84,00 %
Ne	0	0,00 %
Chtěl/a bych tuto činnost změnit	0	0,00 %
Chtěl/a bych s touto činností skončit	0	0,00 %
Jiné	4	16,00 %
Celkem	25	100,00 %

Tab. 5: Jste s Vaší činností spokojená?

Se svou činností v Maltéžské pomoci je spokojeno 84,00 % sester. Možnosti Ne, Chtěl/a bych tuto činnost změnit a Chtěl/a bych s touto činností skončit nevyužil nikdo. Možnosti Jiné využilo 16,00 % sester.

Otázka číslo 15:

„Využijete zkušeností z Maltéžské pomoci ve své práci a opačně? Pokud odpovíte Ano, napište jak.“

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	22	88,00 %
Ne	3	12,00 %
Celkem	25	100,00 %

Tab. 6: Využijete zkušeností z Maltéžské pomoci ve své práci a opačně. Pokud odpovíte Ano, napište jak.

Zkušeností získané v Maltéžské pomoci ve své práci a naopak využívá 88,00 % sester. Tyto sestry působí ve zdravotnictví a mohou využívat tyto zkušenosti. Pouze 12,00 % sester tyto zkušenosti nevyužívá. Tato skupina sester působí v sociálních službách.

Otázka číslo 16:

„Omezuje Vás činnost v Maltézské pomoci v osobním nebo pracovním životě?
Pokud odpovíte ano, napište jak. “

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	2	8,00 %
Ne	23	92,00 %
Celkem	25	100,00 %

Tab. 7: Omezuje Vás činnost v Maltézské pomoci v osobním nebo pracovním životě? Pokud odpovíte Ano, napište jak.

Činnost v Maltézské pomoci neomezuje 92,00 % sester, které se účastní na projektech. Pouze 8,00 % sester uvedlo, že je činnost v Maltézské pomoci omezuje jak v pracovním, tak i v osobním životě.

Otázka číslo 17:

„Pokud by jste se měla rozhodovat znovu, stala by jste se opět dobrovolníkem v Maltéžské pomoci?“

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	14	56,00 %
Ne	2	8,00 %
Jiné	9	36,00 %
Celkem	25	100,00 %

Tab. 8: Pokud by jste se měla rozhodovat znovu, stal/a by jste se opět dobrovolníkem v Maltéžské pomoci?

V 56,00 % by se sestry rozhodly opět pro spolupráci s Maltéžskou pomocí. V 8,00 % by tyto sestry již nechtěly opět spolupracovat s Maltéžskou pomocí. Odpovědi Jiné využilo 36,00 %. Nejlepší odpověď uvádím zde: „Dvakrát do stejné řeky nevstoupíš.“

5.2 Dotazníky pro studenty

Rozdělení dle pohlaví a studijního oboru je v kapitole 3.3 Výběr respondentů (Tab.1). Studenty jsem rozdělila na muže a ženy. Mužů bylo 22 což je 16,92% a žen 108 což tvoří 83,08%. Procentuální zastoupení oborů nepovažuji za zásadní informaci..

Cíle k výzkumu se studenty jsem si stanovila dva. První cíl zní: „Zjistit povědomí studentů zdravotnických oborů o činnosti Maltéžské pomoci“. K tomuto cíli se vztahují otázky číslo 4, 5, 7 a 12.

Otázka číslo 4:

„Slyšel/a jste o Maltéžské pomoci? Pokud jste opověděla ano, napište z jakého zdroje (můžete označit i více odpovědí).“

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	30	23,08 %
Ne	100	76,92 %
Celkem	130	100,00 %

Tab. 9: Slyšel/a jste o Maltéžské pomoci?

Z průzkumu vyplývá, že o Maltéžské pomoci nikdy neslyšelo 76,92 % studentů. Pouze 23,08 % studentů již někdy slyšelo o Maltéžské pomoci. V podotázce z jaké zdroje studenti měli na výběr několik variant. V níže uvedené tabulce (tab. 11) jsou uvedené zdroje ze kterých studenti čerpali.

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Člen zabývající se dobrovolnictvím	12	40,00 %
Známý	12	40,00 %
Internet	6	20,00 %
Celkem	30	100,00 %

Tab. 10: Odpovědi na doplňující otázku - pokud odpovíte ano z jakého zdroje.

Zde je patrné, že studenti, kteří slyšeli o Maltéžské pomoci, mluvili s někým nebo znají někoho, kdo se touto činností zabývá.

Otázka číslo 5:

„Setkal/a jste se někdy s dobrovolníkem Maltéžské pomoci? Pokud odpovíte, Ano napište za jakých okolností a kde.“

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	23	17,69 %
Ne	107	82,31 %
Celkem	130	100,00 %

Tab. 11: Setkal/a jste se někdy s dobrovolníkem Maltéžské pomoci?

S dobrovolníkem Maltéžské pomoci se nesešlo 82,31 % dotazovaných studentů. Jen 17,69 % dotazovaných studentů se někdy setkalo s dobrovolníkem Maltéžské pomoci. Za jakých okolností to bylo, odpovídali všichni shodně, a to zdravotní dozory. Tyto zdravotní dozory byly pouze dva. Jsou uvedené níže v tabulce.

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dny lidí dobré vůle	13	56,52 %
Ciaf – letecký den v Brně	10	43,48 %
Celkem	23	100,00 %

Tab. 12: Zdravotní dozory

Otázka číslo 7:

„Víte, jakou činností se Maltéžská pomoc zabývá? Pokud odpovíte Ano, napište.“

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	24	18,46 %
Ne	106	81,54 %
Celkem	130	100,00 %

Tab. 13: Víte, jakou činností se Maltéžská pomoc zabývá?

V 81,54 % odpovídají studenti, že nevědí, jakou činností se zabývá Maltéžská pomoc. Pouze v 18,54 % studenti vědí, o jakou činnost jde. Všichni studenti odpovídali na tuto otázku shodně a to: pomoc lidem v nouzi a zdravotní dozory.

Otázka číslo 12:

„Měl/a jste již nabídku pracovat jako dobrovolník pod vedením Maltéžské pomoci?“

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	9	6,92 %
Ne	113	86,92 %
Ano, ale nebylo to pod vedením Maltéžské pomoci	8	6,15 %
Celkem	130	100,00 %

Tab. 14: Měla jste možnost pracovat jako dobrovolník pod vedením Maltéžské pomoci?

Možnost pracovat jako dobrovolník pod vedením Maltéžské pomoci nemělo 86,92 % respondentů. V 6,92 % respondenti měli možnost pracovat pod vedením Maltéžské pomoci jako dobrovolníci. V 6,18 % měli možnost studenti pracovat jako dobrovolníci, ale nebylo to pod vedením maltéžské pomoci.

Druhým cílem této práce je : „Zjistit zájem studentů zdravotnických oborů o možné spolupráci s maltézskou pomocí.“ K tomuto cíli se vztahují otázky číslo 6, 8, 9 a 13

Otázka číslo 6:

„Kdybyste měl/a tu možnost stát se dobrovolníkem v Maltézské pomoci.“

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Využil/a bych toho a stal/a bych se dobrovolníkem	10	7,69 %
K rozhodnutí bych potřeboval/a více informací	78	60,00 %
Nevyužil/a bych toho	12	9,23 %
Nevím, nejsem rozhodnut/a	30	23,08 %
Celkem	130	100,00 %

Tab. 15: Kdyby jste měl/a možnost stát se dobrovolníkem v Maltézské pomoci:

V této otázce odpovídalo 60,00 % studentů, že by potřebovali k rozhodnutí stát se dobrovolníkem v Maltézské pomoci více informací, 23,08 % studentů není rozhodnuto, zda by chtěli dělat dobrovolnou činnost. 9,23 % studentů by nevyužilo možnosti stát se dobrovolníkem a 7,69 % studentů by využilo možnosti stát se dobrovolníkem v Maltézské pomoci.

Otázka číslo 8:

„Jakou dobrovolnickou aktivitu byste si zvolil/a?“

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Sociální služby	25	20,83 %
Humanitní služby	53	44,17 %
Nestátní zdravotnické zařízení	52	43,33 %
Celkem	130	100,00 %

Tab. 16: Jakou dobrovolnickou aktivitu by jste si zvolil/a?

Pro 44,17 % studentů je atraktivní dobrovolnická aktivita v oblasti humanitních služeb. Ve 43,33 % je pro studenty atraktivní nestátní zdravotnické zařízení a v 20,83 % by si studenti zvolili jako dobrovolnickou aktivitu sociální služby.

Otázka číslo 9:

„ Je pro vás práce dobrovolníka zajímavá? Pokud odpovíte Ano, napište v čem je pro vás zajímavá.“

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	43	33,08 %
Ne	19	14,62 %
Nevím, nikdy jsem nad tím nepřemýšlel/a	68	52,31 %
Celkem	130	100,00 %

Tab. 17: Je pro vás práce dobrovolníka zajímavá? Pokud odpovíte Ano, napište v čem je pro vás zajímavá.

V 52,31 % odpovídali studenti, že neví, zda je pro ně práce dobrovolníka zajímavá a nikdy nad tím nepřemýšleli. Pro 14,62 % studentů není práce dobrovolníka zajímavá. Pro 33,08 % studentů je práce dobrovolníka zajímavá. Zde měli možnost studenti vyjádřit, v čem je pro ně práce dobrovolníka zajímavá. Studenti odpovídali velmi podobně, a proto jsem je rozdělila do dvou skupin.

- a) pomáhat lidem a být užiteční
- b) pomoci lidem, kteří to potřebují

Otázka číslo 13:

„Pokud, byste se rozhodoval/a co by vás motivovalo ke spolupráci s Maltézskou pomocí?“

Odpovědi:	Absolutní četnost	Relativní četnost
Nevím	40	30,77%
Potřeba více informací	50	38,46%
Pomoci lidem, kteří to potřebují	20	15,38%
Vyzkoušet něco nového	10	7,69%
Více času	10	7,69%
Celkem	130	100,00%

Tab. 18: Pokud by jste se rozhodovala, co by vás motivovalo ke spolupráci s Maltézskou pomocí?

Nejvíce studentů 38,46 % odpovídalo, že by bylo třeba více informací. V 30,77 % studenti nevěděli, co by je motivovalo ke spolupráci s Maltézskou pomocí. Pro 15,38 % je motivací pomoc lidem, kteří to potřebují. V 7,69 % odpovídali studenti, že by potřebovali více času a také vyzkoušet něco nového. Ze všech odpovědí jsem vybrala nejzajímavější odpověď, která zní: „Potřebovala bych více informací o nutné kvalifikace a nárocích na dobrovolníky, jaká tam panuje atmosféra a jaká je spolupráce s ostatními.“

5.3 Diskuse

Při výzkumu mezi sestrami jsem si stanovila dva cíle, zjistit rozsah aktivit sester spolupracujících s Maltézskou pomocí a zjistit spokojenost sester s vlastní prací v Maltézské pomoci. Výzkum jsem uskutečňovala metodou dotazníků, které jsem vzhledem k vzdálenostem rozeslala elektronickou poštou. Dotazníků jsem rozeslala 40 - všem sestram, které spolupracují s Maltézskou pomocí. Bohužel zájem o spolupráci ze strany sester byl velmi malý, vrátilo se mi pouze 25 dotazníků.

Výsledky výzkumu ukazují, že sestry spolupracující s Maltézskou pomocí jsou převážně spokojené nejen s prací, ale i se spoluprací. Některé sestry uvádí spolupráci s Maltézskou pomocí jako velmi dobrou, ale pouze do března roku 2009. Od tohoto roku považují sestry spolupráci s Maltézskou za nevyhovující. Mohu se pouze domnívat, že návratnost dotazníků souvisí právě s tímto problémem. Je velmi pravděpodobné, že problémy z března roku 2009 souvisí se změnou manažera nestátního zdravotnického zařízení v Maltézské pomoci. Také je možné, že sestry, které se zúčastní jednoho zdravotního dozoru, cítí malou motivaci k další spolupráci. Nebo nevidí dostatečnou motivaci v sestřích, které spolupracují s Maltézskou pomocí již delší dobu.

Maltézská pomoc, kromě Českého Červeného Kříže, je organizace, která zajišťuje zdravotní dozory formou nestátního zdravotnického zařízení. Získává dobrovolníky z řad odborníků, jako jsou lékaři, všeobecné sestry a zdravotničtí záchranáři, kteří cítí potřebu pomoci jinou formou než pouze v práci. Pomáhají dobrovolně, bez nároku na odměnu s využitím svých schopností a dovedností, které používají v práci. Naopak mohou využít poznatky z dozorů Maltézské pomoci ve své praxi. O tom svědčí převaha kladných odpovědí, na otázku, zda by se znovu stali dobrovolníky v Maltézské pomoci.

V další výzkumné části zjišťuji, zda sestry cítí omezení při spolupráci v Maltézskou pomocí. Většina sester včetně těch, které spolupracují s Maltézskou pomocí krátkou dobu, uvádí, že žádné omezení necítí. Sestry, spolupracující s Maltézskou pomocí již několik let, mohou cítit omezení ve vlastním rozhodování o účasti na dozorech. Nátlak na sestry vyvíjený v případě malého počtu přihlášených dobrovolníků na jejich účast při zdravotních dozorech, a velmi krátký časový interval mezi oznámením účasti na zdravotním dozoru a jeho konáním, může vést k omezování spolupráce s Maltézskou pomocí.

Ve výzkumném šetření mezi studenty jsem zjišťovala jejich povědomí o Maltézké pomoci, její činnosti a zájem o případnou spolupráci s touto organizací. Využila jsem výzkumnou metodu dotazníku. Dotazníků jsem distribuovala 130, jednak osobně na VOŠ a jednak elektronickou poštou. Návratnost dotazníků byla 100%.

V tomto šetření pro mě byly prioritní tři výzkumné otázky, ze kterých jsem mohla vycházet. Chtěla jsem zjistit, zda studenti mají povědomí o Maltézké pomoci, a z jakého zdroje se o ní dozvěděli. Nejčastější odpovědí, která zde zaznívala, byla odpověď Ne. Pouze velmi malá skupina studentů slyšela o Maltézké pomoci. Nejčastější zdroj, který studenti uváděli, byl známý člověk, člen zabývající se dobrovolnictvím a také internet.

Dále mne zajímalo, jaký projekt pro dobrovolnickou činnost by si studenti zvolili. Převažovaly humanitní služby, snad z touhy po dobrodružství v rámci jejich budoucího povolání. Velmi podobně na tom byli studenti s projektem nestátního zdravotního zařízení. Nejméně by se chtěli věnovat sociálním službám. Většina studentů uvedla, že ke spolupráci s Maltézskou pomocí by potřebovala více informací. Velmi často také nevěděli, co by je k této spolupráci motivovalo. Část by o spolupráci měla zájem v touze pomáhat lidem, někteří v touze po dobrodružství. Zazněla i odpověď - nedostatek času na tuto činnost.

Z výzkumu je zřejmé, že je malá informovanost o činnosti Maltézké pomoci. Naskýtá se otázka, jaká je informovanost nejširší veřejnost, když mezi studenty oboru souvisejícího s činností Maltézké pomoci je tak nízká. V přemíře různých charitativních akcích a jejich propagaci se činnost Maltézké pomoci jeví možná jako bezvýznamná. Ale právě spousta drobných aktivit, směřujících k usnadnění a zpříjemnění života postižených lidí, má z jejich pohledu nesmírný význam než nějaké jednorázové akce.

ZÁVĚR

Z provedeného výzkumu mezi sestrami vyplývá, že je potřeba učinit jistá opatření, která by zajistila pokračování a rozšíření projektů v Maltézké pomoci. Jedním z prvních opatření je vytvoření lepších podmínek pro spolupráci se sestrami. Sestry, které přicházejí, aby se staly dobrovolníkem, mají své určité představy o spolupráci, a je potřeba je vnímat. Také nabízejí své zkušenosti druhým lidem prostřednictvím této organizace, které daly svou důvěru. Pokud se zklamou ve spolupráci, rychle zanechají této činnosti a Maltézká pomoc tak přijde o zkušenou sestru, a velkým problémem je to v případě sestry s registrací či vysokoškolským vzděláním. Když se sestra rozhodne stát dobrovolníkem právě v projektu nestátního zdravotnického zařízení, je připravena využít všechny své znalosti a zkušenosti získané praxí a zároveň se zde může i mnoho přiučit. Sestry, které se zde v tomto projektu setkávají, mají jedinečnou možnost vyměnit si své zkušenosti a poznatky z praxe a mohou se učit navzájem od sebe. V současnosti dochází k omezování činnosti nestátního zdravotnického zařízení. Pokud ovšem manažer nestátního zdravotnického zařízení či vedení a správní rada, která řídí činnost Maltézké pomoci, bude pokračovat v omezování činnosti nestátního zdravotnického zařízení, přijde nejen o mnoho odborně vzdělaného „personálu“. Zajistí tím také naprosté „zničení“ nestátního zdravotnického zařízení. Pro získání nových dobrovolníků z řad sester pro nestátní zdravotnické zařízení nelze spoléhat jen na určitý druh seberealizace, ale vytvořit podmínky pro jejich práci - např. proplacení jízdného či benzínu, zajištění noclehu, celodenní stravy, získávání nových zkušeností, práci v příjemném kolektivu a další.

S těmito opatřeními má projekt nestátního zdravotnického zařízení jistou naději, že „přežije“ krizové období a bude i nadále sloužit lidem, kteří to budou potřebovat.

V průzkumu mezi studenty jsem zjistila jak malá informovanost o činnosti Maltézké pomoci je. Zarážející by mělo být i zjištění, že Maltézká pomoc byla viděna pouze na Dnech lidí dobré vůle, nebo v na leteckém dnu v Brně – Ciaf. Je třeba zviditelnit činnost Maltézké pomoci nejen na jiných zdravotních dozorech, ale i v ostatních projektech. Maltézká pomoc může prolínat své projekty, lze tedy například lektorskou činnost, která je vedena pod projektem sociálních služeb, využít ve prospěch nestátního zdravotnického zařízení pořádáním kurzů první pomoci, přednášek na téma Maltézká pomoc a mnoha dal-

ších seminářů. Pod vedením členů maltézske pomoci nabídnout studentům zdravotnických oborů praxi v terénu. Praxí v sociální oblasti oboru Maltézska pomoc může prostřednictvím studentů získat nové dobrovolníky pro působení v různých projektech. Po ukončení studia může v jejich řadách najít cenné odborníky, kteří budou posilou pro Maltézska pomoc. Předpokladem je nabídnout výhody školám a univerzitám, které by měly zájem o spolupráci, domluvit podmínky spolupráce. Informovat studenty pomocí letáků a pozvánek, umožnit prohlídku centra Maltézske pomoci. Systematicky postupovat v informovanosti po celé České republice.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] TOŠNER, J.; SOZANSKÁ, O.: *Dobrovolnictví a metodika práce s nimi*. Praha: Portál, 2006. s 152, ISBN: 80-7367-178-6
- [2] WALDSTEIN – WARTENBERG, B.: *Maltézský řád dnes*. Praha: Cavitas, 1995.16 s.
- [3] MIKOLÁŠOVÁ, D.: *Péče o nemocné*. Praha, 2004. 55 s. (pro vlastní potřebu pomoci)
- [4] Příručka pro dobrovolníky: (NPIT), Praha: ADRA, 2005, 40 s. ISBN: 80-239-5071-1
- [5] ÚLEHLA, I.: *Umění pomáhat*. Praha:SLON 2005,128 s, ISBN: 80-86429-36-9
- [6] BOBEK, M,; PENIŠKA, P,; *Práce s lidmi*. Brno: NC Publishing 2008, 288 s., ISBN: 978-80-903858-2-5-
- [7] FARKAŠOVÁ, D. a kol.: *Výzkum v ošetrovatelství*. Martin: Osveta 2006, 88 s., ISBN: 80-8063-228-6
- [8] BAŠTECKÁ, B. a kol. *Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy*. Praha : Grada Publishing, 2005. 300 s. ISBN 80-247-0708-X
- [9] POŘÍZKA, J.: *Maltézští rytíři v Čechách a na Moravě 1870 - 1998*. Olomouc : Votibia , 2002. 207 s. ISBN 80-7198-547-3.
- [10] MIKULÁŠOVÁ, D.: *Péče o nemocné*. Praha, 2004. 55 s. (pro vlastní potřebu Maltézské pomoci)
- [11] TRMAČ, Václav. *Maltezská pomoc* [online]. 2007 [cit. 2009-11-24]. Dostupný z: www.maltezská.pomoc-brno-cz,
- [12] *Malteser* [online]. 2009 [cit. 2009-11-24]. Dostupný z: www.malteser.com
- [13] *Tartaruga* [online]. 2000 [cit. 2010-06-04]. Tartaruga.blok.cz. Dostupné z WWW: <<http://tartaruga.blog.cz/0701/maltezsti-rytiri>>
- [14] *český rozhlas 3* [online]. 2001 [cit. 2010-06-04]. Rozhlas.cz. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/prameny_proudy/_zprava/308533>. - Johani-té v Čechách 1.: Vznik rytířského a špitálního řádu sv. Jana Jeruzalémského a jeho původní poslání

- [15] český rozhlas 3 [online]. 2001 [cit. 2010-06-04]. Rozhlas.cz. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/prameny_proudy/_zprava/310183>. - Johani-té v Čechách 2.: Příchod Johanitů do Čech
- [16] český rozhlas 3 [online]. 2001 [cit. 2010-06-04]. Rozhlas.cz. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/prameny_proudy/_zprava/312096>. - Johani-té v Čechách 3.: Příběh ztraceného kláštera
- [17] český rozhlas 3 [online]. 2001 [cit. 2010-06-04]. Rozhlas.cz. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/prameny_proudy/_zprava/313983>. - Johani-té v Čechách 4.: Příběh johanitského komtura řečeného Dalimil
- [18] český rozhlas 3 [online]. 2001 [cit. 2010-06-04]. Rozhlas.cz. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/prameny_proudy/_zprava/316219>. - Johani-té v Čechách 5.: Dnešní život maltézských rytířů
- [19] Dobrovolník [online]. 2001 [cit. 2010-06-04]. Dobrovolnik.cz. Dostupné z WWW: <www.dobrovolnik.cz>
- [20] Ceska televize.cz [online]. 2001 [cit. 2010-06-04]. Zasveceni. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/program/10213629490-28.04.2009-03:20-2-zasveceni.html?online=1>>.
- [21] Internetová encyklopedie: Komenda [online]. 2002. [cit. 11. dubna 2010]. Dostupný z [<http://encyklopedie.seznam.cz/heslo>].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
NZZ	Nestátní zdravotnické zařízení
o. p. s	Obecně prospěšná společnost
VŠ	Vysoká škola
VOŠ	Vyšší odborná škola
VOŠZ	Vyšší odborná škola zdravotní

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr.č. 1

Foto: Blanka Štěpančíková – pracovní stůl v průběhu jedné z větších akcí.

Obr.č. 2

Foto: Blanka Štěpančíková; pracovní stůl, vpravo pod stolem výběhový batoh

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Respondenti z řad studentů dle pohlaví a studijních oborů.....	29
Tab. 2 V jakém projektu jste v Maltéžské pomoci zapojen/a?.....	32
Tab. 3 Účastníte se v Maltéžské pomoci i jiných aktivit? Pokud odpovíte Ano, napište jakých aktivit se účastníte.....	33
Tab. 4 Pracujete v týmu?.....	34
Tab. 5 Jste s vaší činností spokojená?.....	35
Tab. 6 Využijete zkušeností z Maltéžské pomoci ve své práci a opačně? Pokud odpovíte Ano, napište jak.....	38
Tab. 7 Omezuje Vás činnost v Maltéžské pomoci v osobním nebo pracovním životě? Pokud odpovíte Ano, napište jak.....	39
Tab. 8 Pokud by jste se měl/a rozhodovat znovu, stal/a by jste se opět dobrovolníkem v Maltéžské pomoci.....	40
Tab. 9 Slyšel/a jste o Maltéžské pomoci.....	41
Tab. 10 Odpovědi na otázku Ano.....	42
Tab. 11 Setkal/a jste se někdy s dobrovolníkem Maltéžské pomoci?.....	43
Tab. 12 Zdravotní dozory.....	43
Tab. 13 Víte, jakou činností se Maltéžská pomoc zabývá?.....	44
Tab. 14 Měl/a jste možnost pracovat jako dobrovolník pod vedením Maltéžské pomoci.....	45
Tab. 15 Kdyby jste měl/a možnost stát se dobrovolníkem v Maltéžské pomoci.....	46
Tab. 16 Jakou dobrovolnickou aktivitu byste si zvolil/a?.....	47
Tab. 17 Je pro Vás práce dobrovolníka zajímavá? Pokud odpovíte Ano, napište v čem je pro vás zajímavá.....	48
Tab. 18 Pokud by jste se rozhodoval/a, co by Vás motivovalo ke spolupráci s Maltéžskou pomocí.....	49

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha PI: Příkazní smlouva s dobrovolníkem

Příloha PII: Dotazník pro studenty

Příloha PIII: Dotazník pro sestry

PŘÍLOHA P I:**PŘÍKAZNÍ SMLOUVA S DOBROVOLNÍKEM**

číslo smlouvy : ??? ??/2009

uzavřená dle § 724 a násl. občanského zákoníku v platném znění
mezi

Příkazcem (Maltézská pomoc o.p.s)

a

Dobrovolníkem

(společně též smluvní strany)

I.**Předmět smlouvy**

1. Dobrovolník se zavazuje, vykonávat pro příkazce tyto činnosti:
 - vykonávání a zajišťování služby první pomoci při kulturních, sportovních, společenských, církevních a jiných akcích, které příkazce realizuje v rámci svých aktivit a činnosti nebo na základě smlouvy s třetí osobou
 - pomoc s organizačním a technickým zajištěním jednotlivých akcí kulturního, sportovního, společenského, církevního nebo jiného charakteru realizovaných v rámci aktivit a činnosti příkazce nebo na základě smlouvy s třetí osobou
 - místo výkonu činnosti: Česká republika
 - rozsah pracovní doby: dle dohody smluvních stran
 - rozsah doby odpočinku: dle Zákoníku práce

II.**Práva a povinnosti dobrovolníka**

1. Činnosti uvedené v článku I. této smlouvy se dobrovolník zavazuje vykonávat pro příkazce bezúplatně, tedy bez nároku na finanční odměnu.

2. Dobrovolník se zavazuje sjednané činnosti vykonávat osobně, podle svých schopností, znalostí a odborné kvalifikace. Je povinen se řídit pokyny příkazce nebo jím pověřené osoby.
3. Dobrovolník se zavazuje dodržovat při výkonu činnosti platné právní předpisy související zejména s bezpečností práce, dále se zavazuje dodržovat veškeré vnitřní směrnice, předpisy a nařízení příkazce související s výkonem jeho činnosti
4. Dobrovolník je povinen účastnit se supervizních nebo jiných evaluačních setkání v dohodnutém rozsahu a formě.
5. Dobrovolník je povinen se ze supervizního nebo evaluačního setkání omluvit, pokud se na něj nemůže dostavit.
6. Dobrovolník se zavazuje k účasti na školení organizovaném příkazcem, které příkazce bude pořádat v rámci činnosti vyplývající z článku I. této smlouvy
7. Dobrovolník se zavazuje, že s veškerými prostředky poskytnutými příkazcem k výkonu jeho činnosti s nimiž přijde při výkonu činnosti do styku, bude zacházet zodpovědně a obecně tak, aby nedošlo k jejich poškození, odcizení, případně zneužití jinou osobou k páčání trestné činnosti.
8. Dobrovolník odpovídá příkazci za škodu, kterou mu způsobil svým zaviněním. Byla-li škoda způsobena také zaviněním příkazce, nese příkazce škodu poměrně.
9. Dobrovolník se zavazuje zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech týkajících se činnosti příkazce, ke kterým má přístup. Dobrovolník se zavazuje nezneužít informací získaných při výkonu činnosti pro svůj vlastní prospěch, ani ve prospěch třetích osob. Uvedený závazek trvá i po skončení platnosti této smlouvy.

III.

Práva a povinnosti příkazce

1. Příkazce se zavazuje seznámit dobrovolníka s právy a povinnostmi, které z výkonu jeho činnosti vyplývají, včetně seznámení dobrovolníka s možnými riziky spojenými s jeho činností, zejména s ohledem na prostředí, kde bude činnost vykonávat.
2. Příkazce se zavazuje dobrovolníka seznámit s právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které musí při své činnosti dobrovolník dodržovat.
3. Příkazce se zavazuje poskytnout dobrovolníkovi potřebné osobní ochranné pomůcky, vybavení a další prostředky nezbytné k výkonu jeho činnosti. Tyto prostředky zabezpečí příkazce po dohodě smluvních stran v místě výkonu činnosti.
4. Příkazce může poskytnout dobrovolníkovi pracovní oděv, který mu může být zapůjčen k užívání po dobu výkonu sjednané činnosti. Jednotlivé součásti pracovního oděvu budou dobrovolníkovi zapůjčeny na základě písemné dohody.

5. Příkazce je povinen poskytnout dobrovolníkovi na jeho žádost doplňující nebo upřesňující pokyny pro jeho činnost, pokud je jich nezbytně třeba k obstarání záležitosti uvedené v článku I. této smlouvy.
6. Příkazce poskytne dobrovolníkovi úhradu účelně vynaložených a doložených nákladů, které dobrovolníkovi vznikly v souvislosti s výkonem činnosti. Příkazce si vyhrazuje právo posoudit oprávněnost a účelnost doložených nákladů v každém jednotlivém případě.
7. Příkazce odpovídá dobrovolníkovi za škodu, která mu bude způsobena v souvislosti s výkonem sjednaných činností. Byla-li škoda způsobena také zaviněním dobrovolníka, nese dobrovolník škodu poměrně.
8. Příkazce se zavazuje, pojištit dobrovolníka v rámci platné smlouvy uzavřené mezi příkazcem a pojišťovnou, kryjící odpovědnost na majetku nebo zdraví, kterou dobrovolník při výkonu činnosti způsobí z nedbalosti sám nebo mu bude při výkonu činnosti způsobena.

IV.

Závěrečná ustanovení

1. Dobrovolník souhlasí s tím, že jím poskytnuté osobní údaje budou použity pouze pro vnitřní potřebu příkazce, zejména k evidenčním a statistickým účelům a pro sjednání pojištění dobrovolníka
2. **Dobrovolník svým podpisem stvrzuje, že netrpí žádnou infekční nemocí a že jeho zdravotní stav umožňuje vykonávat činnost, ke které se zavázal v této smlouvě**
3. Nedílnou součástí této smlouvy je Příloha č.1 (Mlčenlivost dobrovolníka) a Příloha č.2 (Kodex dobrovolníka)
4. Tato dohoda může být měněna a doplňována se souhlasem obou smluvních stran písemnými dodatky
5. Tato dohoda se uzavírá na dobu určitou a to do 31.12.20.... (tzn.dlouhodobá smlouva)
6. Nestanoví-li tato dohoda jinak, řídí se právní vztahy z ní vyplývající občanským zákoníkem
7. Tato dohoda se vyhotovuje ve třech stejnopisech, z nichž po jednom obdrží každá ze smluvních stran.
8. Tato dohoda nabývá účinnosti dnem podpisu.

V..... den.....

Příkazce.....

Dobrovolník.....

MLČENLIVOST DOBROVOLNÍKA

Se zavazuje:

1) Zachovávat úplnou mlčenlivost o všech informacích, se kterými přijde během své činnosti do styku. Jde především o tyto informace:

- všechny informace týkající se osob se kterými přijde do styku (jejich osobních údajů, zdravotního stavu, majetkových poměrů apod.)
- informace získané ze supervizí a evaluačních setkání, především skutečností týkající se druhých dobrovolníků
- informace týkající se svěřených dokumentů a právních dokumentů
- informace o účasti dalších dobrovolníků
- informace o spolupracujících organizacích apod.

2) Neposkytovat sdělovacím prostředkům žádné informace bez dohody s příkazcem nebo osobou pověřenou příkazcem, s výjimkou obecných informací o jeho cílech. V případě zájmů médií odkázat na příkazce nebo osobu pověřenou příkazcem

3) Chránit veškerou dokumentaci před zneužitím.

Bere na vědomí:

- 1) Že touto mlčenlivostí vázán vůči všem dalším organizacím a osobám. Výjimkou tvoří situace, kdy je každému občanu uložena ze zákona oznamovací povinnost. V takovém případě je doporučena konzultace s příkazcem nebo osobou pověřenou příkazcem.
- 2) Že mlčenlivost nezaniká ukončením platnosti příkazní smlouvy.
- 3) Že porušení výše uvedených zásad může být důvodem k vypovězení příkazní smlouvy po ukončení smluvního vztahu

V.....dne.....

Podpis dobrovolníka.....

Kodex dobrovolníka:

Dobrovolník se zavazuje:

- a) dodržovat zásadu mlčenlivosti
- b) zúčastňovat se supervizích setkání a školení organizovaných příkazcem

Dobrovolník má právo:

- a) být řádně vyškolen a vybrán pro činnost, při níž by nejlépe mohl uplatnit své znalosti ve prospěch příkazce a v níž by měl dostatečné uspokojení
- b) obracet se kdykoli s dotazy a problémy na příkazce nebo osobu pověřenou příkazcem
- c) požádat příkazce, případně osobu pověřenou příkazcem o změnu místa činnosti, pokud nebude v odůvodněných případech vyhovovat.

Dobrovolník dále svým podpisem stvrzuje, že nebyl nikdy pravomocně odsouzen a v den podpisu smlouvy nemá záznam v Rejstříku trestu.

V dne

Podpis dobrovolníka

PŘÍLOHA P II.

DOTAZNÍK PRO STUDENTY

Vážení studenti,

jmenuji se Blanka Štěpančíková, jsem studentkou bakalářského studijního programu Ošetřovatelství, studijního oboru Všeobecná sestra na Fakultě humanitních studií UTB ve Zlíně. Součástí uskutečnění studia je zpracování bakalářské práce.

Chtěla bych vás požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který je anonymní a bude sloužit pouze pro potřeby bakalářské práce. Čas potřebný pro vyplnění tohoto dotazníku je asi 5 minut.

Předem Vám děkuji za pochopení a spolupráci.

S pozdravem Blanka Štěpančíková

Pokyny k vyplnění dotazníku: pokud nebude uvedeno jinak, označte křížkem jen jednu odpověď, která nejvíce vyhovuje Vašemu názoru.

1. Pohlaví

- Žena
- Muž

2. Váš studijní obor je:

- Všeobecná sestra
- Porodní asistentka
- Diplomovaná zdravotní sestra
- Zdravotnický záchranář
- Všeobecné lékařství

3. Znáte nějaké organizace zabývající se dobrovolnictvím (vypište)?

.....

.....

.....

.....

4. Slyšel/a jste o Maltézské pomoci?

- Ano
- Ne

Pokud odpovíte **ano**, napište z jakého zdroje (můžete označit i více možností)

- Z internetu
- Z televize
- Z tisku
- Od známých
- Ve škole
- Z propagačních materiálů
- Od člena organizace zabývající se dobrovolnictvím

Jiné (doplňte).....

5. Setkal/a jste se někdy s dobrovolníkem Maltézské pomoci?

- Ano
- Ne

Pokud odpovíte **ano** napište kde to bylo

.....

.....

.....

6. Kdyby jste měl/a tu možnost stát se dobrovolníkem v Maltézské pomoci:

- Využil/a bych toho a stal/a bych se dobrovolníkem
- Nevyužil/a bych toho,
- Nevím, nejsem rozhodnut/a

7. Víte jakou činností se Maltéžská pomoc zabývá?

Ano

Ne

Pokud odpovíte **ano** napište

.....
.....
.....

8. Jakou dobrovolnickou aktivitu by jste si zvolil/a:

Sociální služby

Humanitární služby

Nestátní zdravotnické zařízení

9. Je pro vás práce dobrovolníka zajímavá?

Ano

Ne

Nevím, nikdy jsem nad tím nepřemýšlel/a

Pokud odpovíte **ano** napište v čem je pro vás zajímavá:.....

.....
.....
.....
.....

10. Měl/a jste možnost někdy využít služby Maltéžské pomoci?

Ano

Ne

Pokud **ano** napište kdy a kde to bylo.....

.....

.....

.....

11. Pokud by jste byl/a na akci, kde je Maltéžská pomoc, využil/a byste její služby, pokud byste potřeboval/a?

Ano

Ne, vyhledal/a bych lékaře

Záleželo by na situaci

Jiné (doplňte)

12. Měl/a jste již nabídku pracovat jako dobrovolník pod vedením Maltéžské pomoci?

Ano

Ne

Ano, ale nebylo to pod vedením Maltéžskou pomoci

13. Pokud by jste se rozhodoval/a co by vás motivovalo ke spolupráci s Maltéžskou pomocí (vypište prosím):

.....

.....

.....

.....

.....

PŘÍLOH PIII.

DOTAZNÍK PRO SESTRY

Vážení respondenti,

jmenuji se Blanka Štěpančíková, jsem studentkou bakalářského studijního programu Ošetřovatelství, studijního oboru Všeobecná sestra na Fakultě humanitních studií UTB ve Zlíně. Součástí ukončení studia je zpracování bakalářské práce.

Chtěla bych vás požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který je anonymní a bude sloužit pouze pro potřeby bakalářské práce. Čas potřebný pro vyplnění tohoto dotazníku je asi 10 minut.

Předem Vám děkuji za pochopení a spolupráci.

S pozdravem Blanka Štěpančíková

Pokyny k vyplnění dotazníku: pokud nebude jinak uvedeno, označte křížkem jen jednu odpověď, která nejvíce vyhovuje Vašemu názoru.

1. Pohlaví

- Žena
- Muž

2. Věk

- a. 20 – 25 let
- b. 26 – 30 let
- c. 31 – 40 let
- d. 41 – 50 let
- e. 51 – více

3. Nejvyšší dosažené vzdělání

- a. SZŠ
- b. VOŠZ
- c. VŠ – Bc. Stupeň
- d. VŠ – Mgr. Stupeň
- e. Specializační – obor.....
- f. Jiné (doplňte).....

4. Ve zdravotnictví pracuji (po ukončení studia)

- a. 0 – 1 rok
- b. 2 – 5 let
- c. 6 – 15 let
- d. 16 – 25 let
- e. 26 let – více

V současně době pracuji naoddělení

5. Znáte nějaké organizace zabývající se dobrovolnictvím (doplňte)?

6. O Maltézské pomoci jsem se dozvěděl/a (můžete označit více odpovědí):

- a. Z internetu
- b. Z televize
- c. Z tisku
- d. Od známých
- e. Ve škole
- f. Z propagačních materiálů
- g. Od člena organizace zabývající se dobrovolnictvím
- h. Jiné (doplňte).....

7. V jakém projektu jste v Maltézske pomoci zapojen/a?

- Sociální služby
- Humanitární služby
- Nestátní zdravotnické zařízení

8. Jak se Vám spolupracuje s Maltézske pomoci (popište)?

9. Jak dlouho spolupracujete s Maltézske pomoci?

- 0 – 1
- 2 – 4
- 4 roky – více
- Jiné (doplňte).....

10. Účastníte se v Maltézske pomoci i jiných aktivit?

- Ano
- Ne

Pokud odpovíte **ano** napište jakých aktivit se účastníte

.....

.....

.....

.....

12. Jste s Vaší činností spokojená ?

- Ano
- Ne
- Chtěl/a bych změnit činnost
- Chtěl/a skončit s touto činností
- Jiné (doplňte).....

13. Pracujete v týmu?

- Ano
- Ne

Pokud odpovíte **ano** napište jak se Vám s nimi spolupracuje.....

.....

.....

.....

.....

14. Jaké profese jsou zastoupeny ve Vašem týmu (vypište)?

15. Využijete zkušeností z Maltézské pomoci ve své práci a opačně?

Ano

Ne

Pokud odpovíte **ano** napište jak

.....

.....

.....

.....

16. Omezuje Vás činnost v Maltézské pomoci v osobním nebo pracovním životě?

Ano

Ne

Pokud odpovíte **ano** napište jak

.....

.....

.....

.....

17. Pokud by jste se měla rozhodovat znovu, stala by jste se opět dobrovolníkem v Maltézské pomoci?

Ano

Ne

Jiné (doplňte):.....

18. Co se Vám nejvíc na této práci líbí?

.....
.....
.....

19. Další sdělení

.....
.....
.....